

Film og foto

Programfag medier og kommunikasjon

Omfang: 308 timer

Formål og perspektiv

Film- og fotofaget skal gi grunnlaget for en forståelse for ulike film- og fotosjangre og utviklingen av disse. Elevene skal bli kjent med film og foto som medium og få opplæring i de tekniske sider av film og foto. Faget skal styrke elevenes muligheter til å lære seg å skape selv gjennom å se på ulike verker gjennom historien og derigjennom forstå sin samtid. Elevene skal lære hvordan film og foto som medium både har virket som demokratisk verktøy, kilde til informasjon, redskap for propaganda, ren underholdning, eller som middel for kommersielle formål av ulik art. Opplæringen skal etterstrebe å utvikle og stimulere skaperglede, undring og evne til faglig fordypning. Faget skal utvikle evnen til å kunne reflektere over bruk av visuelle virkemidler, både i egne og andres arbeider. Elevene skal bruke seg selv i møtet med filmmediet, og derigjennom bli kjent med seg selv, så vel som mediet, og dermed styrke det egne uttrykket. Slik bidrar faget til emosjonell vekst og livsmestring.

Kjerneelement

Teknisk innsikt

Kjerneelementet handler om å kunne bruke analogt og digitalt film- og fotoutstyr, samt å ha kunnskap om hvilket utstyr og tekniske innstillinger som skal brukes for å få frem ønsket resultat. Innsikt i den historiske utviklingen av film- og fototeknikk står sentralt i kjerneelementet

Kreative prosesser

Kjerneelementet handler om å lage selvstendige medieuttrykk ved hjelp av foto, animasjon og film, og videre om å løse oppdrag både individuelt og i samhandling med andre. Utvikling av ideer og konsepter, og det å velge egnede medieplattformer og produksjonsverktøy hører til en kreativ arbeidsprosess i faget. Innsikt i sammenhengen mellom teknologiens muligheter og kreative prosesser står sentralt i kjerneelementet. Refleksjon over bildets påvirkningskraft individuelt og samfunnsmessig hører til her.

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- bruke profesjonelt foto- og videoutstyr og belysning
- lage en bildefortelling med kamerautsnitt, vinkler og brennvidder
- bruke relevant programvare for etterbehandling av bilde og lyd
- planlegge og gjennomføre ulike prosjekter fra konsept til ferdig produkt
- presentere konsepter og ideer for ulike mottagere

- bruke ulike virkemidler og teknikker i egne film- og fotoproduksjoner for å formidle et ønsket budskap
- bruke og drøfte tidligere og samtidige bildeuttrykk som inspirasjonskilde for egne medieprodukter
- analysere innholdet i ulike bildeuttrykk og drøfte hvordan bildeframstillinger kan påvirke våre holdninger og livsstil
- bruke hensiktsmessig verktøy og programvare for å oppnå ønsket kvalitet i egne bildeproduksjoner
- velge hensiktsmessig format og filtype til produksjon og publisering i ulike kanaler
- kjenne til og følge regler for opphavsrett, personvern og publisering
- vurdere og drøfte egen prosess i arbeid med bildeproduksjoner
- anvende kreative teknikker for å utvikle et idémangfold og konsepter
- utforske hvordan ulike teknologier og kanaler kan kombineres i bildeframstillinger, og utforske nye bruksområder for film og foto

Innhold og arbeidsmåter

Det legges vekt på at elevene lærer ved å se og analysere film- og fotokunstners arbeid gjennom mediehistorien. Ved å plukke fra hverandre virkemidler og teknikker som historisk har blitt brukt, lærer elevene å forstå bestanddelene som danner grunnlaget for ulike kunstneriske uttrykk hos ulike kunstnere i ulike tidsepoker. Ved å se på mesterne, så kan elevene lære seg å forstå hvordan mediet kommuniserer på ulike plan og i ulike kontekster og på ulike plattformer. Dette skal danne grunnlaget for selvstendighet i eget uttrykk i løpet av de tre årene. Vekslingene mellom å se og la seg inspirere, samt å skape selv, gjør at elevene over tid klarer å finne sin egen stil og personlige særpreg. I film- og fotofaget er det mulig å arbeide selvstendig, men også i gruppeprosjekter. I arbeidet med et prosjekt, fra idé til ferdig resultat, får eleven praktisk øvelse i å planlegge sitt medieprodukt. I planleggingsfasen er det viktig at elevene tenker gjennom, organiserer, strukturerer og gjennomfører sitt oppdrag. En god plan for tidsbruk og organisering av arbeidet er viktig for at et oppdrag kan realiseres. Valg av utstyr, det tekniske, og det kreative skal danne en helhet. I alle oppdrag gjelder det å holde tidsfrister, ha god arbeidsflyt og å kunne samarbeide med andre. Film- og fotoarbeid er også en øvelse i tålmodighet, utholdenhet og gjennomføringskraft. Det er viktig at eleven får erfaring med å disponere tid, planlegge og gjennomføre et prosjekt fra start til slutt til en angitt tidsfrist. I faget film og foto skal eleven bruke de viktigste uttrykkene i ulike sjangere innenfor foto og film. Elevene skal videreutvikle ferdigheter knyttet til kameratekniske operasjoner, etterbehandling og ferdigstilling av produkter, både analogt og digitalt. Eleven skal knytte egen praksis til den teoretiske kunnskapen de får om film og foto som uttrykk. Gjennom praktisk-kunstneriske øvelser skal eleven oppøve egne kreative ferdigheter ved utforming av medieprodukter.

Elevene skal dokumentere arbeidsprosesser gjennom loggføring og gjennom muntlige og skriftlige presentasjoner. Videre skal elevene kunne sette opp en prosjektbeskrivelse og styringsdokument som inkluderer kostnadsoverslag. Elevene må også kunne vise kunnskap om og ferdigheter i bruk av profesjonelt utstyr, analog som digitalt.

Forslag til progresjon over tre år:

Vg1: I Vg1 arbeider elevene med presentasjon av ulike verker i forskjellige sjangre for å forstå forskjeller mellom ulike uttrykk og budskap. De får videre opplæring i det grunnleggende innen foto og film, som komposisjon, virkemiddel og bildeutsnitt. De lærer seg grunnleggende prinsipper i hvordan kamera fungerer og å bruke verktøy for etterarbeid. Det vektlegges å arbeide mye med konkrete fenomener og en grunnleggende oversikt. Fokuset ligger på å lære mediets språk og begreper. Det er også naturlig å jobbe med en historisk oversikt i Vg1.

Vg2: I Vg2 skjer det en fordypning innen ulike medieuttrykk. Elevene gjensker verker i ulike sjangre ved å studere eksisterende medieproduksjoner. De arbeider videre med progresjon i teknisk kompetanse med kamera, lyssetting og etterarbeid, nå med mer sammensatte fenomener. Elementene fra Vg1 settes inn i større sammenhenger og strukturer. Det er også naturlig å jobbe med kildekritikk og å oppøve forståelse for sammenhengen mellom medier og samfunn.

Vg3: I Vg3 ligger fokuset på å planlegge og gjennomføre arbeidsprosesser fra start til slutt. Elevene skal fordype seg i et felt, arbeide selvstendig, drive sine egne prosjekter fra start til mål. De skal ta estetiske valg og skape et uttrykk som er helhetlig. Elevene skal reflektere over arbeidet sitt i et adekvat språk. I Vg3 gjennomfører elevene et større skriftlig arbeid der de både presenterer, analyserer og drøfter medieuttrykk opp mot en selvvalgt problemstilling.

Vurdering

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i individuelle medieprosjekter. Elevene viser og utvikler også kompetanse når de setter seg teoretisk inn i faget, øver på det tekniske, reflekterer over ulike filmatiske uttrykk og uttrykksformer og bruker dette i utvikling av sin egen personlige stil. Elevene viser og utvikler kompetanse i fagene når de anvender et presist fagspråk til å drøfte kvalitet i eget og andres arbeid, og bruker dette til å vurdere eget arbeid og utvikling. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de i øvingsprosessen anvender ulike metoder for å samle inn dokumentasjon over egen utvikling, og ut fra dette velger strategier for videre utvikling i faget.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved at elevene får utforske og utvikle ulike filmatiske uttrykk. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i arbeid med forberedelser og teknikkutvikling, og elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglige utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle utøvende og skapende kompetanse i faget.

Standpunktkarakter

Standpunktkarakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i film og foto ved avslutningen av opplæringen. Sluttvurderingen bygger på tilstrekkelig mange og

ulike vurderingssituasjoner der fagets ulike kompetansemål er representert. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin. Læreren skal sette karakter i programfaget basert på kompetansen eleven har vist, praktisk ferdigheter, kunstneriske prosesser, og gjennom ulike presentasjoner, visuelle, muntlige og skriftlige. Eleven skal ha én standpunktkarakter i faget.